

38

gener / febrer 1995

325 ptes.

EL PONT NOU

L'informatiu de la Vall de Camprodon

▲
“Els jardins de can Vincke, futur Jardí Botànic de la Vall de Camprodon”

**Jardí botànic a can Vincke:
Es constitueix la Fundació
Francesc Surinyach Burrat**

Avet Set

FÀBRICA DE GÈNERES DE PUNT

VILASECA, S. A.

FÀBRICA DE MOBLES

MARTÍ MAGRET

CAMPRODÓN

A CATALUNYA L'AIGUA A L'ABAST DE TOTHOM

L'aigua és un bé de la natura. El més important. Cal doncs, utilitzar-la d'una manera racional perquè estigui a l'abast de tothom. SAUR és una empresa especialitzada en l'aigua i com a tal constitueix un instrument eficaç per tal de contribuir a la solució de problemes derivats de la gestió del Servei de distribució d'aigua potable.

La distribució de l'aigua és la nostra professió

SOCIEDAD DE ABASTECIMIENTOS URBANOS Y RURALES, S.A.
Diputació, 353. Telèfon 265 25 12

38

gener / febrer 1995

325 ptes.

■ **Pep Riera i Porta,**
coordinador nacional de la
Unió de Pagesos

■ **Jardí botànic a can
Vincke:** es constitueix la
Fundació Francesc
Surinyach Berrat

■ **Edita:**

C.E.E. Vall de Camprodon
C. F. Bàrbara, 24 • 17867 Camprodon
Tel. (972) 74 02 62
Fax (972) 74 02 68
(93) 215 25 30

■ **Director:**

Xavier Surinyach

■ **Consell de redacció:**

Esteve Amigó, Jaume Iglèsias,
Miquel Perals, Jordi Surinyach

■ **Redactors i col.laboradors:**

Carme Alvarez, Manel Abella
Llorenç Birba, Patllari Descatllar
Josep Dunyach, Josep Fernández
Gemma Maltas, Agustí Solà
Albert Rigat, Jordi Romans
Mossèn Soler Martí Judit Ferrer
Voier

■ **Fotografia:**

Foto Coma, Xico Surinyach.

■ **Publicitat i subscripcions:**

Dolors Batlle, Núria Puig

■ **Disseny original:**

Oriol Cabrero i Roura

■ **Producció i maquetació:**

A5 SCCL • (93) 203 90 76

■ **Impressió:**

Cevagraf, SCCL

■ **Dipòsit legal:**

MH-801-1990

EL PONT NOU

L'informatiu de la Vall de Camprodon

■ CONSTRUCCIÓ, LA CRISI NECESSÀRIA

Sembla que hem d'estar optimistes pel que fa a l'economia de la Vall, l'alcalde de Camprodon ens ho ha anat recordant periòdicament: la nostra situació és privilegiada, no hi ha atur... Però, a la vista d'un nou cycle expansiu de l'economia, caldrà estar ben alerta. Les característiques que fan la Vall atractiva per a la gent que ens visita, es fonamenta en un paisatge i uns recursos molt equilibrats, sense els excessos d'altres ambients naturals que imposen la seva exuberància amb rotunditat. Aquí, l'aigua dels nostres rius és breu, el paisatge suau, la vegetació moderada, la neu capriciosa... Tot molt ben dosificat i equilibrat.

Per altra banda, aquests darrers anys, la millora de les comunicacions porta cada dia més a prop dels grans nuclis urbans, àmplies àrees del Pirineu Central, fins fa poc quasi inaccessibles. Per això, hem d'ésser ben conscients de quin és el nostre potencial, de quina és la nostra oferta diferenciada que, com ja he apuntat, s'haurà de fonamentar bàsicament en l'equilibri i la qualitat. Per això, pensem que cal moderar aquell missatge d'optimisme recolzat, en bona part, en el creixement. Missatge que podia ser encoratjador -necessari en dies de crisi- però que ara podria esdevenir pertorbador.

Més aviat caldrà insistir en una consolidació econòmica fonamentada en la requalificació dels espais urbans, les vores i els entorns, la recuperació del patrimoni, i la creació i millora de serveis i equipaments. Fent nostre el model d'aquells pobles alpins, als quals hom pot tornar al cap de vint anys trobant-los físicament igual. Encara que això suposi la negació d'uns fets -com són: la urbanització dels nostres prats, o un creixement sostingut de la construcció o la proliferació de minicentrals- sovint considerats de progrés, però en realitat depredadors del nostre patrimoni natural. ■

■ Eleccions a cambres agràries

Els resultats de les eleccions a cambres agràries ha suposat una important victòria de la Unió de Pagesos a tota Catalunya amb l'obtenció del 68,76% dels vots. Les altres dues forces, Institut Català Agrícola

Sant Isidre i Ramaders i Pagesos obtingueren el 15% dels vots emesos cadascuna d'ella. A la demarcació de Girona també guanyà la Unió de Pagesos, si bé quedà en segona posició els "Ramaders i Pagesos" amb el 30% dels vots i la gent del Sant Isidre tingueren gairebé el 15%.

La participació fou del 57 per cent a tot Catalunya i a la demarcació de Girona del 68 per cent. El resultat a la Vall de Camprodon va ésser diferent, com es pot veure al quadre, que donaren com a guanyador a la candidatura presentada per Pagesos i Ramaders de Catalunya. ■

■ Ètica i mitjans de comunicació

Organitzat per l'ajuntament de Camprodon, tingué lloc a la Sala de Plens, el debat "Ètica i mitjans de comunicació", protagonitzat pel periodista i escriptor Joan Barril, conjuntament amb el

periodista Josep Puigbó. La pessimista visió de la professió del periodista actual, del qual va negar la possibilitat d'exercir amb independència, es va manifestar al llarg de tot el debat, d'una gran oportunitat pel moment que es viu a l'Estat espanyol en que els poders -premsa i justícia- que, en teoria de pràctica democràtica, els pertoca la vigilància, s'estableixen amb impunitat com a protagonistes actius de la vida política. ■

■ Viver de flora autòctona a la Vall del Ritortell

La parcel·la de la Vall del Ritortell que els socialistes han estat utilitzant com a cortina de fum per retardar l'aprovació del Camp de Golf, ha estat objecte de donació, pels seus propietaris, a la "Fundació del Jardí Botànic de la Vall de Camprodon". Per això li preguntem a una de les propietàries:

La cessió és conseqüència del Pla Especial, recentment aprovat per l'Ajuntament, que fa que la parcel·la no sigui edificable?

No vull polemitzar més sobre aquest tema, la gent sempre té tendència a jutjar als altres d'acord amb els propis valors, segons com és un mateix. Miri, si haguéssim volgut edificar aquesta parcel·la, al llarg de més de vint anys, hem tingut totes les oportunitats per fer-ho. La Vall del Ritortell, és millor deixar-la com està, sense nous edificis.

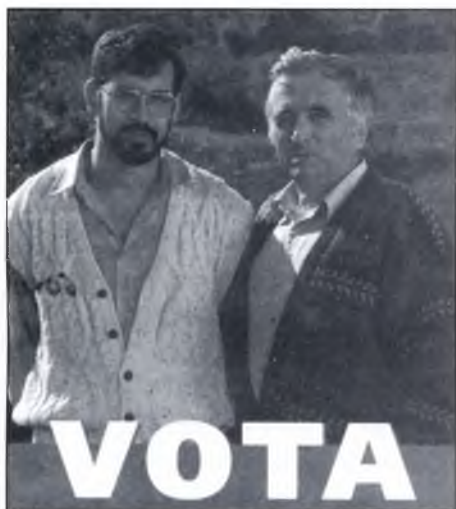
Per altre banda, la Fundació no és cap improvisació, ja fa anys que en parlem i la tenim molt madurada. Per això crec que en farà un bon ús d'aquesta donació.

Voier

E V % UP % IACSI % RiP %

Camprodon	44	22	50	8	36	2	9	12	55
LLanars	30	20	66	4	20	1	5	15	75
Sant Pau	20	20	100	1	5	0	0	19	95
Vilallonga	41	22	54	4	18	3	14	14	63
Setcases	17	16	94	12	75	0	0	4	25
Llanars	30	20	66	4	20	1	5	15	75

▲ Nota: UP = Unió de Pagesos; IACSI = Institut Català Agrícola Sant Isidre; RiP = Ramaders i Pagesos.

◀ “El primer equip de la Unió Esportiva”

■ Els 20 anys de la Unió Esportiva

La Unió Esportiva de Camprodon va celebrar enguany els vint anys de la seva existència. El Pont Nou, li dóna l'enhorabona i li desitja tota mena d'èxits esportius. ■

■ La cavalcada dels Reis a Camprodon

La cavalcada dels Reis d'enguany tampoc va oblidar la visita a la Residència d'Ancians de Camprodon. L'objectiu de'n

Coma era ser allà per oferir-nos la simpàtica instantània. ■

▲ “L'equip del juvenils de l'Unió Esportiva”

◀ “Els Reis Mags en la seva visita a l'Hospital de Camprodon”

construccions
FREIXENET-CAMPRONDON, S. L.

C. Bastiments, 7
Tel. (972) 74 0961 • Fax (972) 15 01 94
17867 CAMPRONDON

■ La festa de la Germandat es va avançar

Dies després de les festes de Nadal, alguns mitjans de comunicació es van avançar als fets.

"El llibre "Cent Anys de Germandat 1894-1994". Per a qualsevol informació sobre el llibre, trucar al telèfon 747143, a partir de les vuit del vespre.

Es va anunciar que la festa de la Germandat de St. Pau es celebrava el dia 8 de gener, tot i que sempre s'havia celebrat l'últim dissabte del mes. Aquest any concretament es celebra el dia 28.

Potser va ser un error tipogràfic, que es va difondre entre els mitjans de comunicació de la comarca.

Error, que més d'un es va creure i naturalment també varen assistir als actes programats per a la diada.

L'anècdota va ser que molta gent d'altres pobles varen venir expressament per ballar sardanes, i que van haver de marxar al veure que tot era una equivocació.

Tot i que no era una inocentada, molts varen creure que era una broma de mal gust, perquè ningú no va informar de l'error que durant tot el dia es va fer saber per la ràdio i per altres mitjans informatius.

Però deixant de banda el que va ser una anècdota innocent, el que sí es pot assegurar és que el dia 28 de gener d'enguany es celebrarà la Festa de la Germandat de St. Pau de Segúries tal i com s'ha vingut celebrant durant tants anys.

Es complirà un any del seu centenari, que l'any passat els santpaurencs varen gaudir de dos dies de festa. I també es complirà un any de la publicació del llibre que es va editar per l'ocasió: "St. Pau de Segúries, Cent Anys de Germandat (1894-1994)", editat per la mateixa Germandat i redactat per ml mateixa (Judith F.). Un llibre que recull tota la història i les vivències d'una Germandat que tot i el que ha passat perdurarà en el temps. Llibre que amplia la cultura de la nostra comarca i que naturalment és a l'abast de tothom en la mateixa germandat i en les biblioteques on s'ha dissolt l'obra.

La Festa conta aquest any amb la tradicional *barreja*, amb una sardana-vermouth a la sortida de missa, jornada d'esports i sardanes a la tarda; i com no, acabarem la diada amb un gran ball fi de festa amenitzat per la Cobla Orquestra "Emporium".

Activitats per tots els gustos per un dia amb moltes sorpreses, tot per una Germandat que s'avança en el temps.■

■ Any nou, vida nova

Els habitants de St. Pau de Segúries comencen l'any fora de la Mancomunitat de la Vall de Camprodon. Fita que es va aconseguir aquest any passat, després de la confirmació en el ple de l'ajuntament de la seva liquidació total i definitiva.■

■ L'estació metereològica

La Diputació de Girona va cedir nou material per a l'estació metereològica de St. Pau.

Està situada a l'entrada del poble just al costat de la depuradora d'aigües residuals. Estació que, tot i la seva joventut, prospera ràpidament i que dia a dia dona una informació exacta del temps que ha fet i farà. Ofereix qualsevol notícia als habitants del mateix poble i al turista portat una mica per la curiositat.

Properament entrarà en funcionament un

servei d'informació meteorològica a domicili, via telèfon, que oferirà dades meteorològiques molt significatives que enregistrarà l'estació.■

■ El pas dels anys al so d'un vell rellotge

Qui és el que no s'ha passejat per Sant Pau de Segúries i s'ha parat a escoltar el so peculiar del rellotge que feia despertar més d'una rialla entre els turistes que quedaven embadalits al sentir tan rara i estranya melodia.

Finalment han concedit una subvenció (Consell Comarcal del Ripollès) a l'Ajuntament del poble per poder solucionar el problema del vell rellotge que reposa damunt de l'edifici de les antigues escoles i l'Ajuntament nou.

"El vell rellotge de Sant Pau"

Curiosament les hores les picava sobre una llanta de camió, per això, el rellotge sonava de forma tant rara.

Un so que ha passat a formar part de les vides dels habitants del poble i que aviat al vell rellotge li rentaran un xic la cara, però per més que l'arreglin no deixarà de formar part de l'entorn artístic de St. Pau.■

Judit Ferrer. St. Pau

■ Jardí botànic a can Vincke: Fundació Francesc Surinyach i Borrat

Francesc Surinyach i Borrat, (1885-1948). Nasqué el 9 de febrer de 1885 a Camprodon, fill de Marià Surinyach i Costa, de Sant Pau, però procedent de Molló, d'una família de paraires i teixidors des de principis del 1600. La seva mare, Maria Borrat i Comas, era la pubilla de can Julà, una família de constructors de Camprodon. De ben jove s'incorporà a l'empresa familiar, i als divuit anys el seu pare el va enviar a Barcelona per tal d'aprendre l'ofici de Mestre d'Obres.

En Xico Surinyach, home molt actiu i emprenedor, va ser el promotor i principal ideòleg del Passeig Maristany realitzat sobre la finca de can Aulí.

Amb el seu pare i més tard amb el seu fill Marià -que projectà, l'Hotel Güell, la reforma de la Casa de la Vila, el projecte de la Plaça de Santa Maria i els mateixos jardins de can Vincke-, construï els edificis de la nostra vila: Al passeig Maristany, la torre del mateix nom, can Felip, can Guardiola, can Martí i can Fradera -les primeres del passeig-, can Ballvé (la torre del Gall), can Garcia (el Robledal), la Casona i la fàbrica de galetes Birba. A l'altre extrem, la torre Parellada (can Carulla) -íntim amic seu-, can Casaponsa, can Serra i can Cabot. Dins la Vila

construï els edificis de can Mateu, l'Hotel Rigat, can Rigordosa (antic cinema), can Suris (la Casa de les Monges), can Miquel Vila (antiga Telefònica), can Brandia, can Massot i l'Hospital Municipal, així com la restauració del pont medieval de Santa Maria i el pont de can Carrera, entre d'altres edificis i obres públiques. Cal destacar que la major part d'aquestes construccions estan catalogades a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

L'Enciclopèdia Catalana, en el resum biogràfic que li dedica, ens recorda que: Projectà les escoles de Sant Pau (1922), la carretera de Vilallonga a Tegurà (1926), les clavegueres i empedrat de Camprodon (1927-28), la fàbrica Sala (1933), vuit xalets a l'eixample Maristany (1925-34), i que alguns dels seus projectes foren reproduïts a "La Muntanya" i "El Muntanyenc" de Camprodon.

Alineat ideològicament amb Acció Catalana, va ser el primer alcalde republicà -eleccions de 1931-, i tornà a sortir elegit a les eleccions de 1933. Tenia una clara visió del futur turístic de la vall, i va emprendre amb valentia actuacions -llavors impopulars- com la de fer tancar les corts de bestiar que donaven als carrers. Va actuar arreglant fonts i passejos dels voltants de la Vila, elements emblemàtics del nostre atractiu turístic.

En la proclamació de la República Catalana -l'octubre del 1934-, s'interposà entre les forces de l'ordre, disposades a sortir cap a Barcelona contra la Generalitat, i el grup de vilatans que tractava d'impedir-ho, evitant el que hauria pogut estar una matança. Després d'aquests fets, el seu tarannà íntegrament republicà i catalanista el feren discrepar del seu equip de govern el que el portà a dimitir. Uns dies després, a primers de gener de 1935 -com a conseqüència de la revolta-, es produí la destitució generalitzada de tots els ajuntaments de Catalunya. Ja no hi hauria a Camprodon cap més alcalde legítimament democràtic fins el 1979, quasi mig segle més tard.■

S'ha constituït davant notari la **FUNDACIÓ JARDÍ BOTÀNIC FRANCESC SURINYACH, DE LA VALL DE CAMPRODON**, que ha estat dotada pel seus fundadors amb bona part dels jardins de can Vincke, que envolten el Puig de les Relíquies de la vila -futur Jardí Botànic-, així com d'un prat a la Vall del Ritortell, amb la funció de fer de viver d'espècies autòctones.

L'esmentada Fundació té per objecte la creació del Jardí Botànic de la Vall de Camprodon en els esmentats jardins, amb la intenció de comptar amb la major part de la flora present a la comarca. Per a fer-ho possible, els patrons de la Fundació mantindran converses amb diferents organismes públics a fi que, previs els estudis botànics pertinents, es pugui tirar endavant el projecte. Una vegada efectuats els treballs a realitzar per tenir el Jardí Botànic a punt, aquest romandrà obert al públic.

▲ "Vista general dels jardins"

▲ "En Domingo Pairó i en Josep Blanc, alcalde de Camprodon i president de la Mancomunitat de la Vall"

■ Cita anual de l'alcalde de Camprodon i el president de la Mancomunitat amb els mitjans de comunicació local

Com cada any, a primers de gener tingué lloc la tradicional trobada de l'alcalde de Camprodon i del president de la Mancomunitat amb els mitjans de comunicació local.

En Mingo Pairó, l'alcalde, ens deia no sense satisfacció, que tancarà l'any amb superhàbit i no es va estar d'insistir que a la Vall de Camprodon tots els sectors han passat l'any força bé, i que l'economia local té molt bones perspectives. Afirmava que això és mèrit exclusiu de la gent dels nostres pobles, però que ells no han estalviat esforços per tal de facilitar-ho, de crear condicions favorables.

Ens recordava les obres ja fetes o començades, com les del carrer València, la urbanització del Carme, el projecte d'urba-

nització d'enllà Ter, el nou camp de futbol, el camp de golf, les obres d'urbanització de Font Rubí, el nou enllumenat del Planet, les obres d'urbanització a Beget, la urbanització i restauració de la Colònia, la nova estació d'autobusos, la urbanització de La Campa, entre d'altres.

Ens diu que "el programa electoral s'ha complert i fins i tot sobrepassat amb escreix", però aquest fet, i encara que ja s'hagi entrat en campanya electoral, no els fa descuidar els projectes de futur, les actuacions imprescindibles per tal que la nostra vila sigui sent capdavantera. Per això es preveu abordar immediatament l'enllumenat de Rocabruna. També es preveu actuar en la recuperació de les runes del Castell de Rocabruna: "de moment, aquest any, la Diputació de Girona invertirà en neteja i consolidació, i es preveu que el Departament de Cultura hi segueixi invertint en els anys següents".

La Diputació ja ha enllestit el projecte de la variant de Camprodon que s'adjudicarà al llarg d'aquest any, per un import de 460 milions. L'obra es pot realitzar en uns sis mesos, i es preveu que s'obri el 1996. Cal destacar que la travessada de l'estribació del Mas Ventós es farà mitjançant un fals túnel, evitant així un nou tall, com el que es produí amb el desviament de França, en l'estribació de Sant Antoni, que aïllà la població d'un dels itineraris més apreciats, el camí de Sant Antoni. També s'ha tingut cura en respectar la rotonda de can Maristany, la qual només haurà de menester un petit retoc davant de la torre del Gall.

Per a la remodelació de la Plaça del Dr. Robert ja hi ha un avantprojecte, i es pensa abordar immediatament. L'alcalde ens aclareix que serà una plaça a l'estil de la del Carme, òbviament sense els pretenciosos parterres del Planet que la fan impracticable els dies de festes i fires. Naturalment, el paviment tindrà unes característiques més "dures" que la del Carme per facilitar la neteja els dies de mercat. També es preveu la substitució de

▲ "Vista de Rocabruna on es té previst actuar amb l'enllumenat públic i la recuperació de les runes del Castell"

dos o tres arbres que amb prou feines s'aguanten, per plàtans ja crescuts.

En quant a xarxes de infraestructures, en Domingo també ens explica que el tema de telecomunicacions a la Vall ja està resolt, que és immediat la posta en marxa del repetidor de telefonia mòbil, i que ara estan estudiant la portada, a la Vall, de gas natural.

També afirma que el mapa escolar de Catalunya consolida, a Camprodon, el projecte d'ensenyament obligatori fins els 16 anys, no oblidem, única població no cap de comarca que gaudirà d'aquest avantatge.

En Josep Blanch, president de la Mancomunitat de la Vall, després de ressaltar les obres públiques de gran importància comarcal que ja són realitat, com el túnel, els desviaments de Camprodon i Setcases, ens diu que no llencen la tovallola amb projectes com el del llac artificial que ha de significar un alicient més per a la comarca.

Insistí en la labor complementària de la Mancomunitat, i en que han centrat esforços en la promoció de la marca "Vall de Camprodon", com a un dels motors de la nostra economia. "Fins ara ja s'ha fet una bona feina amb la promoció de la patata de la Vall, ara convé anar per la vedella". Per això era imprescindible salvar l'escorxador, cosa que s'ha aconseguit. També cal ressaltar que, com ja ens en fèiem ressò en el número anterior del Pont Nou, es va aprofitar l'avinentsa del túnel de Capsacosta per promocionar la Vall i els seus productes a la fira de Girona, on van tenir un premi per la qualitat de l'estand.

La Mancomunitat també actua en l'edició de fulletons d'educació mediambiental, i en col·laboració amb altres entitats, amb el projecte de senyalització d'itineraris de la Vall.

També anuncià la decisió de la Mancomunitat d'ampliar la seva participació a

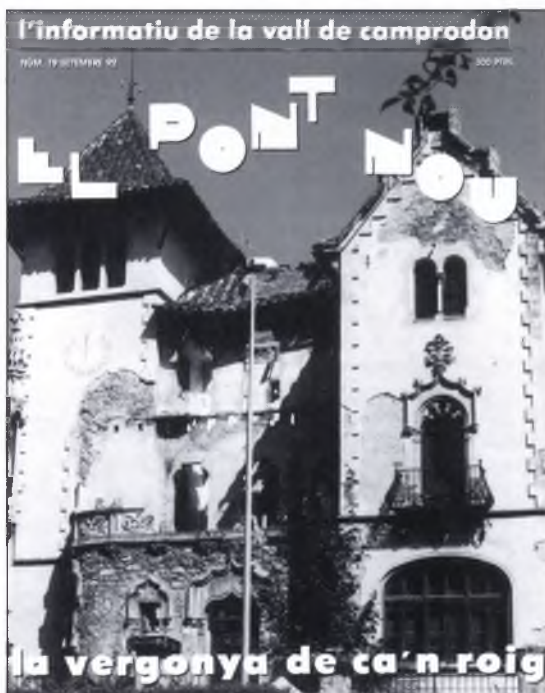
Vallter fins el 22%, demostrant així el seu interès en una societat que de moment és un dels principals dinamitzadors del nostre turisme. Cal notar que fins i tot Sant Pau, que recentment ha abandonat la Mancomunitat, no s'ha desfet de la seva participació.

Com a tinent d'alcalde d'urbanisme, en Josep Blanc, va fer referència a l'aprovació municipal del Pla Especial de la Vall del Ritorcell, que duplica la superfície de protecció.

Finalment no ens vam poder estar de recordar, com a actuació pendent, el que en el Pont Nou, ja fa uns anys, titulàvem, com: "La vergonya de Can Roig". ■

► "La vergonya de can Roig: Reproducció de la portada d'El Pont Nou, (nº 19 setembre de 1992)

▲ "L'estribació del Mas Ventós que serà superada mitjançant un fals túnel!"

HOTEL
Guiell **

**TOTES LES HABITACIONS AMB BANY,
TELÈFON I TELEVISIÓ (12 canals)**

Plaça Espanya, 8
Telèfon (972) 74 00 11
Fax (972) 74 11 12
17867 CAMPRODON (Girona)

La Plaça
Restaurant

CUINA CASOLANA SELECTA. TRACTE DISTINGIT I FAMILIAR

Plaça Espanya, 3
Telèfon (972) 74 07 39
17867 CAMPRODON (Girona)

Josep Colomer

EXCAVACIONS I OBRES

Plaça La Fia, 3
Telèfon (972) 74 05 00
17867 CAMPRODON (Girona)

Relotgeria • Joieria

PLANAS

Objectes de regal

C/ València, 14 • Tel. 7400 97
Camprodon
Girona

camping caravanning

LES TORRES

BAR - RESTAURANT

TEL. 972 - 74 70 00
Sant Pau de Seguries
Girona

**FLECA / BOLLERIA
CABANACH**

PA ARTESÀ CUIT AMB LLENYA

C/ València, 49 • Tel. 74 01 23
Camprodon
Girona

**AGÈNCIA
SÁNCHEZ**

**CORREDURIA
D'ASSEGURANCES**

ASSESSORIA FISCAL

València, 45
Tel. 74 03 43
CAMPRODON

■ L'INCASOL acaba la construcció dels dotze habitatges del carrer de la fàbrica.

En els terrenys cedits per l'Ajuntament de la vila, l'INCASOL ha acabat de construir dotze habitatges socials que han estat adjudicats valorant els ingressos econòmics dels sol·licitants i si a més eren parelles joves. La planta baixa es destinarà a magatzems i també a local per als bombers voluntaris del municipi. ■

■ Pales per treure la neu

El Consell Comarcal del Ripollès ha repartit entre els municipis de la Vall pales de mitja canya, perquè, acoblades a tractors, puguin dur a terme les tasques de neteja de neu a les carreteres quan sigui necessari. Les pales també es podran emprar en altres casos, com ara en el desbrossament de cunetes. ■

■ Dos-cents milions de pessetes en infraestructura urbanística

L'Ajuntament de Camprodon ha invertit en els darrers mesos gairebé dos-cents milions de pessetes en obres de infraestructura. L'enllumenat de Rocabruna i el de l'entorn del Planet, la urbanització de la Colònia Estebanell, de tres carrers de la vila, Plaça de Beget, nova estació d'autobusos, construcció del nou camp de futbol són les més destacades. Més de la meitat dels diners, han estat aconseguits mitjançant diverses ajudes de la Generalitat de Catalunya. Aquesta inversió es pot disparar fins a més de quatre-cents milions, si es decideix començar els tràmits legals per tirar endavant la construcció de la primera fase del nou pavelló poliesportiu. ■

■ Obres del nou camp de futbol

Durant el Ple Extraordinari del mes de Desembre, l'Ajuntament de Camprodon va aprovar l'adjudicació definitiva de la subhasta per fer les obres. El cost de les mateixes seran d'uns 33.000.000.- de pessetes, que seran finançats al 50% entre l'Ajuntament i la Generalitat de Catalunya. El nou camp significarà l'inici del futur complex esportiu que s'ha de construir a la zona.

■ La Generalitat atorga la medalla del Turisme de Catalunya a Josep Pujol i Aulí

En reconeixement de la dedicació i l'esforç continuats a favor del turisme de Catalunya, ha estat atorgada pel Departament de Comerç, Consum i Turisme de la Generalitat de Catalunya, la Medalla de Turisme de Catalunya a Josep Pujol i Aulí.

Aquest guardó, regulat pel Decret 145/1981, de 3 de juny i atorgat mitjançant l'Ordre de 21 de novembre passat, constitueix, per a la nostra Vall, una notícia rellevant, i és per això que des d'El Pont Nou li donem a en Josep Pujol la més cordial enhorabona. ■

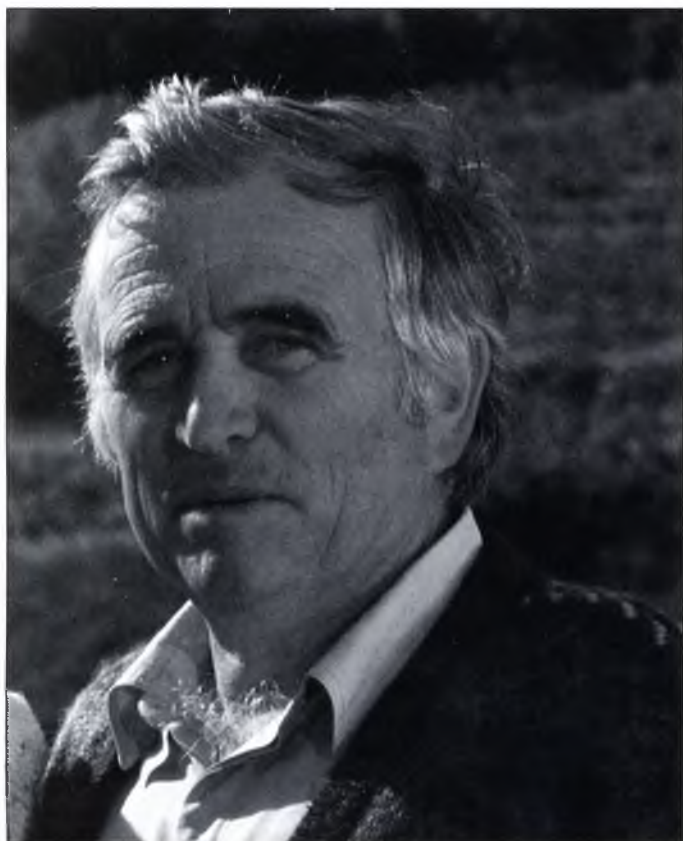
■ L'escorxador de la Vall de Camprodon

Els carnisseros de la Vall, han constituït una cooperativa per explotar conjuntament l'escorxador de la vila, fins ara municipal. L'objectiu és rendibilitzar els costos d'escorxar. L'ajuntament de Camprodon ha cedit l'explotació de les instal·lacions per 50 anys. La cooperativa que presideix en Francesc Guillaumes ha efectuat obres de rehabilitació per un import de 17.000.000.- de pessetes, de les que la meitat han estat aportades per l'Administració catalana i la resta pels propis carnisseros. La cooperativa es planteja, per més endavant, promocionar la carn de vedell intentant aconseguir una marca distintiva. ■

▲ "En Josep Pujol i Aulí"

■ Pep Riera i Porta, coordinador nacional de la Unió de Pagesos.

• Ara que veig la foto de'n Companys al teu despatx, em ve al cap preguntar-te si creus que la Unió de Pagesos recull la millor tradició de l'antiga Unió de Rabassaires de l'època republicana.

Jo diria que lliga tant amb la Unió de Rabassaires com amb la Unió de Sindicats Agrícoles que eren les dues grans organitzacions de la pagesia catalana d'abans de la Guerra. Eren sindicats que lligaven el treball reivindicatiu amb la pròpia activitat econòmica, a través de les cooperatives agràries. La Unió de Rabassaires publicava una revista que es deia *La Terra* i els Sindicats Agrícoles una altra que s'anomenava *Pagesia*. La Unió de Pagesos penso que som els hereus de les dues corrents sindicals.

• Unió de Pagesos s'ha caracteritzat per ser el sindicat més combatiu de la pagesia catalana. Com es veu ara assegut en el despatx d'una Cambra Agrària? Pot modificar això els plantejaments de la Unió de Pagesos?.

No pot canviar, perquè a les cambres agràries, tal i com va disposar la llei del Parlament de Catalunya, se li confereixen funcions de consulta, col·laboració i res més. Les eleccions a cambres agràries hauran servit per fer unes eleccions sindicals al camp, i per conèixer així la mesura de representativitat de cada força sindical.

• Com valora els resultats electorals?

Molt positius, donat que els resultats han estat clars. En línies generals la representació de la Unió de Pagesos és d'un setanta per cent i les altres dues candidatures d'un 15 per cent cadascuna. Pensa que ningú s'esperava una participació del seixanta per cent, que per a nosaltres és prou elevada, en un país on hi ha massa abstenció en altres processos electorals. La campanya de la Unió de Pagesos va estar centrada en que existís una forta participació. Nosaltres gairebé ni demanàvem el vot. Als nostres companys els hi dèiem, aneu a votar que això serà important i reforçarà el sindicalisme agrari.

• Quina opinió té de la resta de sindicats agrícoles que les urnes els ha convertit en forces minoritàries?

L'Institut Català Agrari Sant Isidre havia tingut a principis de segle una gran importància, ja que representava als grans propietaris del sòl agrícola. A més, en aquell temps va ser gent innovadora i van tenir un paper en la història de la pagesia de Catalunya. Era gent que tenia diners i que viatjava. L'exemple del cava és prou il·lustratiu. Avui representen el sector més conservador del camp català, i això és el que explica que s'hagin presentat en coalició amb la gent d'ASAJA, que per entendre'ns entre la gent d'Unió diem que són "els fatxes". El resultat electoral ha donat la justa mesura de la seva representativitat.

• La gent de Pagesos i Ramaders de Catalunya són una altra cosa.

Són gent amb qui ens entenem molt bé i que procedeixen d'una antiga sectorial ramadera del sector del porc i que a Girona s'han ajuntat amb els joves agricultors de Girona, que res tenen a veure amb el anomenats "jóvenes agricultores". Cal dir que abans es deia que el dia que hi hagués eleccions hi hauria dos grans blocs, el de la Unió de Pagesos i tots els altres junts; doncs no, la gent de Ramaders i Pagesos s'ha desmarcat dels altres, i a més ha rebut una campanya de difamacions tan dura com la que hem rebut nosaltres.

• Pensa que la ramaderia a zones de muntanya com la nostra té futur?.

La ramaderia de muntanya té futur. El dia que es decideixi políticament fote mà als temes del clenbuterol, de la carn hormonada i es comenci a potenciar des de les institucions amb la promoció que calgui, la carn de qualitat, això tirarà endavant. Crec que s'ha d'enfocar amb vendre carn de qualitat. Amb les denominacions de qualitat - ara ja hi ha la de Girona, la del Berguedà, la del Pirineu Català -, es pot fer molta feina. La carn de qualitat, repeteixo, té futur, ja que té un consumidor potencial que vol adquirir producte de qualitat. Obviament a un preu diferenciat ja que l'oferta també ha de ser diferenciada.

Es evident, però, que la desaparició de la transhumància ha afectat la ramaderia de muntanya; ara es dedica més al vacú, també pel tema de les subvencions. El problema és que per mantenir uns costos de producció baixos s'havia de practicar la transhumància i això és un condicionant molt fort a nivell fami-

liar i a nivell humà. Haver d'abandonar la família durant un temps és fotut. Pensa el que suposava això fa cinquanta anys. El meu avi baixava del Cadí fins a mar, i estava més de mig any fora de casa.

• **Quina opinió li mereix l'activitat dels pagesos de la Vall, de promocionar la patata com a producte de qualitat?**

Pel que fa a la patata he de dir que durant els darrers anys els preus estaven enfonsats per la producció massiva de França i Holanda i determinades zones de l'Estat.

Malgrat l'estribada forta que havia rebut el sector, aquest any ha existit una recuperació. La patata té futur en el Pirineu, perquè allà té poques malalties i no s'han de fer tractaments. Ara que està tan de moda l'agricultura ecològica, doncs en zones de muntanya com a complement d'ingressos importants de la ramaderia crec que pot ser molt important. Tot el que sigui productes diferenciats, una marca, i que la gent de ciutat vagi a identificar aquesta marca i exigir que els hi vinguin allò que ells demanen, sempre serà beneficiós pels pagesos. Promocionar productes de qualitat crec que té un bon futur.

• **Com veus, les experiències del que s'anomena "agroturisme"?**

S'ha de replantejar, perquè sigui realment un complement d'ingressos de la pagesia; altre cosa és fer d'hosteler i abandonar el camp. Si volem que el pagès tingui aquest complement d'ingressos cal delimitar la partió. Caldria a més fer un tractament fiscal diferenciat, és a dir que no t'obligui a pagar l'IAE o canviar el règim de la seguretat social. La partió entre fer de pagès i fer d'hosteler ja es veu. No és el mateix tenir tres o quatre habitacions per a gent de ciutat, que tenir un hotel dins d'una casa de pagès. A més, a la gent de ciutat que vol aquest tipus de vacances li agrada viure i veure com funciona una explotació agrícola. Cal doncs fer aquesta diferència i solventar el tema fiscal.

• **Amb tot el que fa referència als productes artesans, què en penses?**

Un altre complement d'ingressos són els productes artesans, com per exemple la producció d'embotits i formatges. En aquest camp ens trobem amb un altre problema: a la gent que s'hi dedica se l'exigeix una normativa sanitària com si es tractés de grans fàbriques. A França, on es protegeix el producte artesanal, es diferencia. Òbviament cal tenir cura amb tota la qüestió sanitària, però al mateix temps cal ser prou sensible per diferenciar el que és un embotit d'artesanía i el que no l'és.

Torno a dir-ho, són complements d'ingressos del pagès que han d'estar regulats però alhora no es poden imposar al pagès excessius entrebancs, sobretot fiscals, ja que llavors la gent ho abandona.

• **Des de les cambres agràries, quina política sindical pensa fer Unió de Pagesos?**

Simplement fer-les servir perquè d'aquí a quatre anys hi hagi eleccions i poc més. Pensa que les cambres a nivell local ja han desaparegut. L'important és actuar des dels sindicats i des de

les cooperatives agrícoles. Aquesta idea la repetia el mateix conseller Marimon, coincidint amb el discurs de la Unió de Pagesos. Deia en Marimon: les funcions de les cambres són les que li atribueix la llei, ja que ara la situació és molt diferent a la que ens trobàvem al començament de la democràcia. Pensa que avui hi ha una forta implantació sindical al camp i de molts organismes relacionats amb el camp, existeixen a més, el servei del Departament d'Agricultura de la Generalitat, les Agrupacions de Defensa Forestal, de Defensa Vegetal, les que es dediquen a racionalitzar el tractament de productes químics, és a dir, tenim ara un entramat organitzatiu més important. En tot aquest temps, les cambres han perdut els serveis que abans donaven. En aquest procés les cambres agràries han anat quedant esmor-teïdes. Fèiem també de gestoria pel tema de la Seguretat Social i ara ja ni això fan. Els edificis i patrimoni de les cambres agràries han anat passant, en un procés molt consensuat, a les cooperatives. Pensa que els patrimonis de les cambres procedeixen del patrimoni incautat a les antigues organitzacions agràries d'abans de la guerra, i són patrimonis que es van pagar a través d'aportacions econòmiques i de treball. És lògic, doncs, que tornin a la gent del camp, a través de les seves organitzacions. ■

Jordi Surinyach i Romans

El sindicat Unió de Pagesos ha celebrat fa uns dies el vintè aniversari de la seva constitució i ho ha fet amb una gran victòria electoral, al aconseguir la majoria absoluta a les eleccions a cambres agràries a les demarcacions territorials de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona.

Pep Riera, principal dirigent d'aquest sindicat, s'ha convertit en la veu dels pagesos catalans. Fem l'entrevista en el despatx de casa seva, just en el moment en què acaba de deixar la feina.

A la paret de l'estància hi figuren els Presidents Companys i Macià i un dibuix de Sant Galderic, patró de la pagesia catalana.

Ell és un pagès que estima la terra i li agrada conrear-la. El tractor és l'eina que més ha utilitzat per encapçalar les protestes de la Unió en defensa dels interessos de la pagesia. Fou impulsor de l'Assemblea de Catalunya, i de seguida es posà a treballar amb el desenvolupament de la Unió de Pagesos. Des de llavors, bona part de la seva vida l'ha esmerçat a l'activitat sindical.

**BAR RESTAURANT
CAN JEPET**

TEL. (972) 74 06 12 • 74 05 72
SETCASES
J. VILA

Cal Xet

ISAAC ALBÉNIZ, 1
TEL. (972) 74 00 84
CAMPRDON

EL REBOST DEL PIRINEU CATALÀ

**HOSTAL
L'ESCON**

Habitacions amb bany
i calefacció

c/ Conflent, s/n
Telèfon (972) 74 03 67
Fax (972) 74 10 62
17869 LLANARS (Girona)

**esports
vivac**

c/ Sant Roc, 16
Telèfon (972) 74 13 92
17867 CAMPRDON
(Girona)

**AGÈNCIA
SÁNCHEZ**

**CORREDURIA
D'ASSEGURANCES**
■
ASSESSORIA FISCAL

València, 45
Tel. 74 03 43
CAMPRDON

Bar - Restaurant

CAN PAIRO

ESTRAORDINÀRIA PANORÀMICA DE LA VALL

Ctra. de França (Poste Gasolina)
Tel. (972) 74 05 36
17868 MOLLÓ (Girona)

■ Quan podré portar el nen a la Guarderia

En la nostra activitat professional cada vegada és més precoç la pregunta: "Quan podré portar el nen a la guarderia?". I cada vegada, malgrat la llarga experiència, tinc més dubtes a l'hora de respondre.

És evident que hi ha dos fets fonamentals que determinen unes decisions familiars que fa uns anys es prenen més tard. En els darrers anys la dona s'ha anat incorporant de manera progressiva al món laboral i cada vegada hi ha més famílies monoparentals per les separacions.

El treball de la mare és un fet social, i en qualsevol cas el dret del treball, per motius econòmics, psíquics i socials és indiscutible. Malgrat, també el nen té drets inalienables, i un d'ells és el dret a un desenvolupament psicoemocional òptim.

Des del punt de vista psicològic la primera infància és una etapa de la fase evolutiva del nen particularment sensible. Cal tenir en compte la seva dependència de l'entorn durant aquests primers anys i que és el moment en el qual imprompta de manera determinant la personalitat per a tota la vida. És evident doncs que l'educació familiar durant aquest període és insubstituïble. La relació amb els pares i especialment la mare com a principal persona de referència és determinant per a la formació de la personalitat, del comportament comunicatiu i del desenvolupament del llenguatge.

La interacció pares-fill és determinant pel bon èxit de les relacions interpersonals

posteriors ja que són ells els transmissors de les seves principals vivències sensorials i socials.

Amb el temps el nen observa una disminució de la dependència immediata respecte a la principal persona de referència, amb una autonomia creixent. Entre els tres i mig i quatre anys el nen és capaç de suportar unes hores sense la presència dels pares i complerts en els quatre comença la socialització secundària amb l'ajuda pedagògica externa. El parvulari i l'escola s'encarregaran durant els anys següents de completar l'educació familiar i proporcionar als nens experiències socials en el si del grup.

Malgrat tot, la situació personal familiar és determinant. El treball, moltes vegades, és indispensable econòmicament i psíquicament. Si la mare queda a casa sobrecarregada o insatisfeta i deprimida moltes vegades compensa les seves angoixes sobreprotegint el fill i poden aparèixer problemes de relacions importants.

I la resposta a la pregunta: "Quan podré portar el nen a la guarderia?". Us he de dir que no la puc respondre. Els professionals sanitaris podem aconsellar la no conveniència de la guarderia per algun nen determinat, però, en la gran majoria dels casos, correspon als pares i només a ells prendre la decisió. Aquesta i gairebé totes.

Peu de foto 15-B, "Quan podré portar el nen a la Guarderia". ■

Jaume Iglesias

▲ "Quan podré portar el nen a la guarderia".

■ Darrer cas de cretinisme a Setcases

Anys enrera era corrent veure a les zones muntanyenques persones amb goll. Normalment era degut a una malaltia denominada Hipotiroïdisme, generada per la manca de iode a l'alimentació. Aquesta malaltia es caracteritza per una producció insuficient d'hormones

per la glàndula tiroide, i de les quals el iode en forma part.

En cas que, durant l'embaràs, hi hagi una manca persistent de iode, el nadó pot presentar el que se'n diu hipotiroïdisme congènit, que, en cas de no ésser tractat oportunament, dona lloc a trastorns gravíssims com poden ésser un retard mental i del creixement que, en conjunt, se'n diu clínicament cretinisme.

salut

A la nostra vall, durant mil·lenis foren força corrents els casos de cretinisme. Imatges antigues de la Roca, Abella, Espinavell, Vilallonga o Setcases demostren l'existència de cretins. I fins i tot, novel·listes costumistes com en Narcís Oller o en Jaume Massó i Torrent, a principis de segle, en descriuen. És evident que la principal causa era la misèria econòmica d'aleshores.

A Setcases tenim notícies de molts d'ells. Tenim noms propis, com la Nena de Can Rustollet o la Nena de Can Llebonet.

No envellien massa i la majoria morien joves o en edat infantil.

D'aquests casos, el darrer del que tenim notícia és el d'en Nic de Can Ral (o de Can Bundanci, per haver viscut en ambdues cases). Es deia Jaume Busquets i Loansí, i havia nascut a Setcases el 21 de Juliol de 1892. Morí el 27 de Desembre de 1942, també a Setcases, a l'edat de cinquanta anys. ■

Miquel Peral i Descamps

les festes

■ La Candelera

Enllà de la història, fins el dia d'avui, els homes han donat expressió de moltes maneres a la recerca de Déu. L'home és un ser religiós per naturalesa i per vocació. El desig de Déu és inscrit en el cor de l'home, ja que l'home ha estat creat per Déu i Déu no para d'atreure l'home cap a ell, i només en Déu podrà trobar l'home la veritat i la felicitat que desitja constantment.

La recerca de Déu, malgrat les ambigüitats que puguin comportar certes formes d'expressió són tan universals que ens permeten de dir que l'home és un ésser religiós. Déu l'ha creat per amor i l'home només viu plenament reconeixent lliurement aquest amor i abandonant-se al seu Creador.

Comportaments religiosos són les oracions, sacrificis, cultes, meditacions i tantes tradicions del nostre costumari...

El dia dos de febrer celebrem la Candelera: La llei mosaica obligava a la purificació de les dones que havien tingut un infant. Si era noi havien de purificar-se al cap de quaranta dies, i si era noia, al cap dels seixanta. Les dones riques oferien al temple un anyell; les pobres, dues tórtres o dos colomins. La Mare de Déu va oferir dos colomins.

A Camprodon se sol repartir candeles, en moltes poblacions les candeles beneïdes tenien múltiples aplicacions: allunyar tempestes i pedregades, esquivar les bruixes, obtenir la salut, i preservar el bestiar de mal i allunyar les malures dels corrals i quadres. Al Vallès donaven tres candeles: una de blanca en honor a la Verge, una altra de vermella per fer llum en la cerimònia del salpàs i quan hi havia tempesta o pedregades, la tercera era groga per no tenir arnes ni bruixes o per als funerals.

Les candeles que es reparteixen a l'ofici representen la llum i la claredat de Jesús. Són festes amb cera verge, per tal de simbolitzar la puresa Virginal de Maria.

Com a darrer dia del cicle nadalenc, era també l'últim que es tenia exposat el pessebre. Al davant s'hi feien una bona cantada de cançons. Algú dels grans s'adonava que la figureta del Jesuset havia desaparegut del bressol. Tot era cercar-lo per aquí i per allà, fins que un dels grans insinuava que s'havia posat a la butxaca de l'infant més petit de la colla. El minyonet es mirava la butxaca i hi trobava la figureta, amb gran sorpresa. Moltes mares, esperaven calçar llurs infants el dia de la Candelera; el darrer dia d'hivern.

Hi ha una creença comuna a molts pobles europeus, segons la qual, l'ós que ha restat to-

ta la hivernada dormint dins d'una cova, es desperta. L'ós ve a simbolitzar el geni de la vegetació, que reviu així que torna la bonança. Per Vallespir, Prats de Molló i en altres contrades de la carena pirinenca feien l'anomenat ball de l'ós. Empaitava la gent, en especial les dones i els infants i era el terror de la població. On el ball de l'ós s'ha conservat per més temps és a Arles de Tec i a Sant Llorenç de Cerdans.

Les festes extraordinàries per la Candelera instituïren a Valls els castells, exercici gimnàstic de gran mèrit conegut com els Xiquets de Valls.

Enguany, la Candelera a Camprodon la viurem en un ambient familiar que ha de ser com un sedant en el neguit i la lluita de cada dia. Després d'una jornada de treball, d'estudi tots tornem a retrobar-nos. És el moment de refer-nos, de posar en ordre totes les coses. Un petit món per un aprenentatge en l'amor. Amor entre els pares. Amor entre els pares i fills. Amor de la família vers els altres. L'ambient familiar és l'escola on aprenem a desenvolupar-nos en la vida i on ens anem forjant com a persones. Aquesta festa de l'hivern pot ajudar-nos. La família de Natzaret un exemple. ■

Mn. Soler Martin

Hostal LA PLACETA

**SOPARS FREDS
HABITACIONS AMB BANY**

Plaça del Carme, 9
Telèfon (972) 74 08 07 • 74 15 20
17867 CAMPRODON (Girona)

MAQUILLATJES - MANICURES

PERRUQUERIA HOME-DONA

Detalls ✂ **s.e.**

complements
bijuteria
regals

TRACTAMENTS CAPILARS

Isaac Albeniz, 7 - Tel. (972) 74 13 40 - 17867 CAMPRODON (Girona)

L'Hotel de Camprodon

Plaça Dr. Robert, 2
Telèfon (972) 74 00 13
17867 CAMPRODON (Girona)

**Especialitats
en peix**

Restaurant

LA MURALLA

Catalunya, 13
Tel. 74 09 00
17867 CAMPRODON

PIZZERIA ITALIANA

MARECHIARO

CUINA ITALIANA

c/ de la Font d'en Rafel, s/n
Tel. 74 11 49
LLANARS

ANGLADA

- LLIBRERIA
- PAPERERIA
- JOGUETERIA
- OBJECTES D'ESCRITORI

C/ València, 17 • Tel. 74 02 79
CAMPRODON
Girona

Supermercat

ROTA

València, 12
Tel. 74 00 43
CAMPRODON

La flor de neu, més coneguda amb el nom alemany d'Edelweis, i tècnicament pel de *Leontopodium alpinum* és, sense cap mena de dubte, la més famosa de les plantes d'alta muntanya.

▼ “Flor de Neu, també coneguda pel nom alemany d'Edelweis (*Leontopodium alpinum*, Cass.)”

■ A la Vall de Camprodon no hi ha la flor de neu

La flor de neu, més coneguda amb el nom alemany d'Edelweis (aquest nom procedeix del Tirol, on és molt abundant), i tècnicament pel de *Leontopodium alpinum* és, sense cap mena de dubte, la més famosa de les plantes d'alta muntanya. L'atzar i qüestions de moda li han atorgat l'estrany prestigi de constituir-se en símbol dels estatges alpins i de la intocada bellesa de la natura, amb paraules d'en Vigo i Bonada. Els excursionistes la veneren com quelcom sagrat, i fins i tot, la gent de muntanya parlem d'ella immersos entre la curiositat i la màgia. Les troballes generen sentiments de triomf i les botigues la venen com a preuat article de regal, propi i exclusiu de gairebé totes les zones muntanyenques.

Malgrat aquesta consideració, el *Leontopodium* és molt escàs en el Pirineu Català, on, durant segles, es dubtà de la

seva pròpia existència. Si, en canvi, es bastant abundant en el Pirineu Central. A l'Institut Botànic de Barcelona, a l'Herbari Costa, hi ha un plec datat a l'any 1855, on s'hi conserven cinc exemplars trobats a Baciver (Castanesa, Osca) pel botànic de Ceret (Vallespir), Lluís Companyó. I el farmacèutic de Camprodon, Josep Cuatrecases i Arumí ens parla d'un exemplar trobat a Bujaruelo (Osca), en el “Valle del Ara”, a 2.000 m, el 21 de Juliol de 1929. Malgrat aquesta abundància d'Edelweis en el Pirineu Aragonès, fins fa molt poc no hi havia constància ferma de la seva existència en el nostre Pirineu. Almenys no estava massa clar. El farmacèutic de Berga, Grau, a mitjans del segle passat, afirmava haver trobat *Leontopodium* als Rasos de Peguera, però el botànic terrassenc Joan Cadevall i Diars ho dubtà sempre, dient que segurament la confongué amb l'*Antennaria dioica*, que també hi viu i s'hi assembla. Aquesta notícia ens la dóna el botànic valencià Antoni Cebrià Costa i Cuxart, que dóna per bona la referència de Grau. Josep Maria Nubiola diu haver trobat als mateixos Rasos de Peguera cinc exem-

plars, però Font i Quer, encara que ho considera probable, no ho confirma.

La constatació d'existència d'una taca d'Edelweis en la geografia catalana ens arriba a l'any 1943. La primavera d'aquest any en Riudor trobà, per primer cop, un exemplar a la Serra de Falgars (1288 m.), una derivació de la Serra de Catlleràs (1776 m.), a l'Alt Berguedà. I l'any 1945, la botànica Montserrat Garriga, vídua de Gallardo, herboritzant a Sant Romà de Clusa, prop de Falgars, en trobà un altre. Era la confirmació documentada de l'existència de flor de neu a casa nostra.

Avui dia, aquesta zona que l'any 1943 es començava a delimitar, la tenim completament circumscrita. En el Pirineu Català no hi ha solament una taca, sinó dues. Una amb centre a la serra de Falgars, i que s'estén a tota la serra del Catllaràs, i una altra a la Vall d'Aran, i que s'estén fins a Bohí a la part alta de la Vall del Noguera Ribagorçana.

A la serra de Falgars, hom hi pot arribar des de La Pobla de Lillet, des de Guardiola de Berguedà o des de Vilada. En el primer cas, hom passa per Can Petzí de la Nou, únic lloc català en què hi viu la raresa botànica Scabiosa graminifolia. I el segon, hom passa per Sant Romà de Clusa. Els dos camins condueixen al Santuari de Falgars. Des d'aquí s'arriba al cingle anomenat Joc de Pilota, seu d'abundant Edelweis, que hi apareix com a planta saxícola i rupícola, i, generalment, acompanyant l'Herba Prima (Asberula cynanchica), l'Orella d'os (ramondia myconii), l'Herba de Roca (Globularia nana), o l'aquilegia monsiccianna. Al lloc anomenat Clots dels Porcs, abans d'arribar al Cim de la Serra de Catlleràs, i després de travessar la Serra de Falgars i el mas de Vallfogó-

na, on també se n'hi pot trobar. Aquí apareix al mig d'una clariana de pins (Pinus Silvestris) i acompanyant la Carolina (Coronilla mínima, l'Espunyidella Gropa (galium verum), l'Herba fetgera (Anemone hepatica), La pota de gat (Antennaria dioica) o l'Espígol (Lavandula spica). El botànic olotí Antoni de Bolós i Vayreda també ens parla de les troballes efectuades a l'extrem oriental de la Serra del Catlleràs, sobre l'anomenada Font de Sa Pagassa, i prop dels llocs anomenats Devesa Jussana i Puig Lluent.

A la Vall d'Aran, l'àrea de l'Edelweis queda circumscrita als Rasos de Liat, constatant Font i Quer també l'existència d'exemplars trobats a la Vall de Bohí.

Malgrat les herboritzacions efectuades i les tasques i estudis de molta gent, entre la qual podem incloure-hi botànics eminents com Bubani, Gausson, Isern i Batlló, Cuatrecases, Vayreda, Font i Quer, i tants d'altres, - no s'ha trobat Flor de neu ni a Andorra, ni a la Cerdanya, ni a la Serra del Cadí, ni al nostre Pirineu ni a cap indret del Ripollès -. En el vessant nord del Pirineu, Font i Quer situa el límit occidental a la Gave d'Ossau, a Eaux-Bonnes, Pic de Ger i Pic de Gabizos a França. I al vessant Dus, Cuatrecases el situa al Valle del Ara (Osca). El límit Oriental, tant Bubani com Gausson el situen al vessant Nord a França, més enllà del Port de Saleix, el Llaurentí i el Capcir. Des d'ací ja no es troba Flor de neu fins als Alps. D'aquí salta al Tatra i als Càrpats, i d'aquests, a l'Altai i a l'Himalaia, fins al Japó. Encara que hom la considera típicament alpina (pròpia dels Alps), la Flor de neu, de fet, es autòctona dels altiplans siberians. ■

Miquel Peral i Descamps

▲ "Josep Cuatrecases i Arumí, farmacèutic i botànic camprodoní."

▲ "El botànic setcasí Joan Isern i Batlló i Carrera"

RIGARDELL

SETCASES
Tel. 13 61 23

LLANARS
Tel. 74 13 56

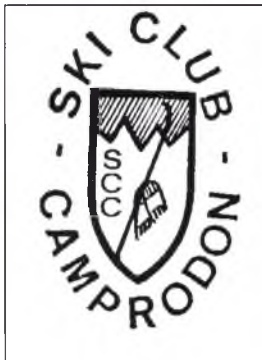
OFICINA : Tel i Fax 74 05 94

Excavacions, venda d'àrids i obres públiques

DANIEL RIGAT GARDELLA

MIQUEL GARDELL PALOL

C/ La Font, 6 baixos • 17869 LLANARS (Girona)

■ Notícies del Squí Club

Jordi Pujol i Albert Serra van participar el passat dia 12 de novembre a l'SKI SHOW celebrat al Palau Sant Jordi.

Tots dos van prendre part en la competició masculina que es disputava a dues mànegues, el temps de les quals es sumava, donant com a guanyador el registre més baix. El que feia el millor temps passava a l'eliminatòria següent.

Tots dos esquiadors van realitzar una molt bona actuació.

Aquesta competició es realitzà en un recinte tancat i amb una neu elaborada amb els últims avanços tècnics del moment.

També hi participaren els esquiadors Marc Girardelli i Pirmin Zurbriggen.

D'altra banda cal felicitar una altra vegada a Albert Serra ja que forma part oficialment de l'Equip Nacional Espanyol juvenil.

Tant ell com Marlen Garcia han participat en diversos "stages" físics (Baqueira Beret) i "stages" a la neu (Tignes). Estan ja preparant la propera temporada a l'igual que els nens de l'equip de competició de l'Ski Club Camprodon.

Aquest any es preveuen 10 noves incorporacions a l'equip. També s'ha format un equip de futures promeses, de nens entre 5 i 8 anys, que es volen preparar per a ser uns futurs campions.

Doncs ja ho sabeu, si teniu nens que vulguin dedicar-se al món de la competició no dubteu ni un moment en passar-vos per l'Ski Club Camprodon on us orientarem el millor possible.

Tan sols ens resta esperar que caigui la neu i que totes les nostres idees surtin el millor possible.

▲ "El Puig dels Lladres des del Pla dels Hospitalets"

■ Hivern a Ull de Ter

L'hivern ha arribat. Els boscos de pins, els prats i els cims del Gra de Fajol, Bastiments o Pastuira s'han emblanquit. Tot és cobert d'un mantell de neu que ens mostra un paisatge amb pocs contrastos, monòton.

Es el cicle natural. Animals i plantes ja fa temps que s'han preparat per suportar unes condicions de vida molt rigoroses.

Les temperatures -el termòmetre descendirà varis graus sota zero-, el vent i la neu seran els protagonistes les següents setmanes; són uns elements importantíssims que, aliats, regulen la vida a l'alta muntanya.

La seva empremta es fa ben palesa en el bosc de pi negre -el rei d'aquestes contrades- que no podrà ascendir més que fins la base del Gra de Fajol o del Puig dels Lladres, vers els 2.300 metres d'alçada. Les baixes temperatures condicionen un cicle vegetatiu breu i no li donen possibilitat de colonitzar alçades superiors. Es la frontera amb les grans extensions de prats, anomenats alpins, on hi podem trobar alguns arbres aïllats i esquifits. Es el preu per conquerir espais on les condi-

cions ambientals són massa exigents.

La neu té qualitats negatives per la vegetació de la zona, com el seu pes, que han de suportar les branques dels arbres, o les allaus; però també en té de positives: amb el seu mantell crea una capa aïllant que no permet que es geli l'aigua del terra ja que no podria ser absorbida per les arrels. I a més, manté en el seu interior una temperatura constant. Estudis ha mesurat que per un metre de gruix de neu la temperatura oscil·la entre -1°C i 1°C, mentre que a l'exterior aquesta pot ser de uns -10°C o inclús menys.

El vent és un agent erosionador de primer ordre. Tot arrossegant substàncies minerals o petits cristalls de neu i gel fa malbé els brots tendres dels arbres, però també és cert, que dipositant la neu en quantitats suficients proporciona una coberta protectora molt eficient per la vegetació que hagi quedat tapada en el seu interior.

En aquest article hem donat una pinzellada dels efectes dels fenòmens associats a l'hivern i deixem per a properes edicions comentaris més amplis sobre aquest i altres temes.

Escola de Natura d'alta muntanya Pastuira

■ De Tregurà a Núria pels Torraneules

Per anar a Núria des de la Vall de Camprodon hom acostuma a fer-ho pel camí clàssic del Coll de la Marraña a les Fonts del Freser i Tirapits per seguir la carena fins a Nou Creus i caure des d'aquí al Santuari. L'itinerari que avui us recomanem, malgrat no ser tan habitual, és probablement una via més directa i en-sems més isolada sobretot en endinsar-se per la solitària Vall de Coma de Vaca.

Si es vol escursar una mica el trajecte, en lloc de sortir a peu des de Tregurà per l'antic camí de la Creu de Fusta - des d'on es gaudeix, per cert, d'una encisadora panoràmica de la Vall de Setcases -, hi ha la possibilitat de deixar el cotxe al Pla de Pedrís i abandonant la pista que mena a Pardines, enfilarse per la pista-camí que vorejant els castells dels moros (2.125 m), enfila la Collada de Font Lletera, assolint el Coll de Tres Pics (2.450 m), entre els Cims de Tres Pics i Font Lletera. Dalt del Coll, la panoràmica visual és bella i alhora engrescadora car tenim en front els cims de Torraneules, Fossa del Gegant, Pic de la Vaca, Infern, Freser i Bastiments entre d'altres. Del Coll de Tres Pics davallarem en menys d'una hora, per la Jaça de Martinell, al refugi de Coma de Vaca, situat a l'entreforç del Riu Freser i Torrent de la Coma de Vaca. A partir d'aquí caldrà enfilarse l'esmentada coma fins a la Jaça de Dalt

per anar a buscar el Coll de Torraneules - entre els dos pics del mateix nom- i seguir pel camí que passant per la Font Negra i la Coma del Clot davalla a la Vall de Núria tot vorejant el Pic de l'àliga. Tot plegat al voltant de cinc hores des de Tregurà i unes quatre des d'el Pla de Pedrís. En època de neu, aquest és un itinerari força adient per a fer una travessa amb esquís. ■

▲ "Fragment del mapa
"De Camprodon als Cims",
X. Surinyach 1959"

E. Amigó

◀ "Els Torraneules"

- El Concert d'Any Nou a Llanars.
- El Concert de Reis a Molló.
- El primer diumenge cantant a Taradell (20.II.94)
- La Festa de la trobada de les 25 pubilles de la Sardana a Campdevànol (1.V.94).
- Enllaç matrimonial de l'Anna i l'Adolf a l'església de Vilallonga (11.V.94).
- 7ª Trobada Coral a San Pere de Figueres (18.VI.94).
- 50 Aniversari de la vida religiosa de la germana Paquita de l'Hospital de Camprodon (30.VII.94).
- V Concert d'Estiu al Monestir de Camprodon (31.VII.94).
- Fête du 10 Anniversaire de la chorale "Le Barratine" de Prats Molló (17.IX.94).
- Diumenge cantant a Sant Hipòlit de Voltregà (9.X.94).
- Concert Coral a Camprodon, intercanvi el "Coro Castell Flavon" de Bolzano (Itàlia) i "Coral Camprodon" al Monestir de Camprodon (15.X.94).
- Cantada a l'Expocultura 94 a Barcelona (16.X.94)
- XXIV Aplec coral de la Federació a Castellterçol (13.XI.94).
- VII Concert de Nadal al Casal de Camprodon (25.XII.94).

■ La Coral de Camprodon al llarg de l'any

La Coral Camprodon continuà ben viva al llarg de l'any 1994 i mostra d'això és el gran ventall d'activitats i la incorporació de nous cantaires que enriqueixen amb les seves veus les nostres actuacions.

Al llarg de l'any, els membres de la Coral ens hem anat trobant, de forma regular, varis dies a la setmana. Aquests retrobaments constants, a més de refermar la nostra amistat, serveixen per preparar les peces musicals que en les activitats programades executarem de la millor forma possible tenint en compte les nostres possibilitats.

La Coral de Camprodon, com a entitat associativa de la Vall, recull les il·lusions, les esperances i vivències de tots aquells amants de la música, del treball en comú i del cant coral. Al mateix temps fomenta l'intercanvi amb d'altres pobles tant a nivell musical com a nivell cultural.

Les activitats musicals han tingut caràcter diferent, però enriquidor i va des de concerts nadalencs a homenatges a persones destacades, passant per concerts amb d'altres corals. D'entre totes aquestes activitats cal destacar el V concert d'Estiu al nostre monestir de Sant Pere on la in-

tervenció de cinc corals van alegrar i fer "canviar el temps plujós" d'aquell dia. En un monestir ple d'amants de la música la Coral Camprodon va intervenir de manera prou lluïda estrenant noves peces. Agraïm al públic l'assistència i la generositat en els aplaudiments davant la intervenció de la Coral Camprodon com la de les altres Corals.

Finalment el cant comú interpretat per les cinc corals tingué un caràcter relaxat i va ser mostra de la unitat que fomenta la música entre les diferents corals.

El dia 15 d'Octubre també al Monestir de Camprodon vam tenir la sort de rebre al "Coro Castell Flavon" de Bolzano (Alps italians) i intercanviar cançons, música i somriures. Essent dos corals d'estil ben diferents el públic assistent va poder gaudir de les dolces cançons alpines i de les belles melodies pirinenques. El cant comú serví un cop més perquè tots ens sentís-sim agermanats i establir una més profunda comunió amb l'estrena de "Eres TU"

El dia de Nadal, dia entranyable per a molta gent, ens reunirem de nou, per setena vegada, en el nostre Casal Camprodoní per oferir el ja tradicional concert de nadal on cal destacar l'estrena de la sardana "Camí d'Ull de Ter" d'en Pere Quer i d'en Valentí Planeses.

Com a Coral de Camprodon i de la Vall continuarem reunint-nos i treballant per col·laborar amb les altres entitats de la Vall en el foment de la vida associativa i cultural i en ser portaveus, plens d'il·lusions, de la nostra veu, de la nostra cultura, dels nostres aires pirinencs a d'altres valls i planes col·laborant així en un veritable intercanvi de llaços de pau i harmonia tan necessaris en tot el món. ■

LA CORAL CAMPRODON

▲ "La Coral digna ambaixadora de la Vila"

la guia del menjar i beure

Hotels/Restaurants

Abella

- HIPIC CAN BATLLO
- RESTAURANT CAN ROSA.

Beget

- HOSTAL REST. CAN JOANIC
c/ Vell Aire, 1 • Tel. 74 12 41

Camprodon

- BAR BELL LLOC
P/ Santa Maria, 12 • T. 74 04 52
- BAR TONI
c/ València,
- BAR GRANJA EL MOLÍ
P/ Dr Robert, 17 • T. 13 02 35
- BAR EL PABEL
P/ Espanya, 5 • T. 74 07 51
- BAR EL ZAS
c/ F. Barbera, 44 • T. 74 11 17
- BAR LA PARRA
P/ Sta Maria, 14 • T. 74 00 52
- BAR LA TINAJA
c/ Catalunya,
- BAR SISCU
c/ València, 3 • T. 74 05 55
- BAR CASAL CAMPRODONI
Pl. Dr Robert, 1 • T. 74 02 86
- EL MOUSE
Pl. Doctor Robert
- EL PRAT
P/ Dr Robert, 14 • T. 74 10 30
- HOTEL EDELWEIS
Ctra. St Joan, 28 • T. 74 09 13
- HOTEL GUÉLL
P/ Espanya, 8 • T. 74 00 11
- L'HOTEL DE CAMPRODON
P/ Dr Robert, • T. 74 00 71
- HOTEL LA PLACETA
Pl del Carme, 9 • T. 74 08 07
- HOTEL SAYOLA
c/ Josep Morer, 11 • T. 74 01 42
- HOSTAL REST. SANT ROC
Pl del Carme, 4 i 5 • T. 74 01 19
- PIZZERIA DA GIORGIO
c/ F. Barbera, 10 • T. 74 09 88
- PUB ANTIMONI
Camprodon- Llanars
- PUB 2.000
c/ València
- PUB LIMÓN & MENTA
c/ de La Muralla
- PUB PINK PANTER
Ctra. Sant Joan 5
- REST. BAC DE SANT PERE
T. 74 07 01
- REST. CAN GANANSI
c/ Josep Morer, 11 • T. 74 01 34
- REST. CAN XICOY
Ctra. de Sant Joan, 5 bis • T. 13 02 92
- REST. ELS AVETS
Ctra. de Molló, 3 • T. 74 00 71
- REST. EL CALIU
P/ Espanya, 4 • T. 74 06 36
- REST. "LA HIPICA"
Ctra. de Setcases, Km. 1. • T. 74 02 27
- REST. LA MURALLA
c/ Catalunya, 13 • T. 74 09 00
- REST. LA PLAÇA
P/ Espanya, 3 • T. 74 07 39
- REST. NÚRIA
P/ Espanya, 11 • T. 74 00 04
- REST. FONT RUBÍ
Urb. Font Rubí • T. 13 02 23

Espinavell

- REST. LES PLANES
T. 74 13 74

La Roca

- REST. CAN PEI
T. 74 12 76

Llanars

- HOTEL EL GREVOL
T. 74 10 13
- HOTEL L'ESCOM
c/ de la Font, 15 • T. 74 03 67
- REST. MARECHIARO
c/ F. De'n Rafel s/n • T. 74 11 49

Molló

- HOTEL CALITXO
Ptge. el Serrat • T. 74 03 86
- HOTEL CAN FRANÇOIS
Ctra. de Coll d'Ares • T. 74 03 88
- REST. FONDA LA GINESTERA
Ctra. de França • T. 74 03 88
- REST. MAS CAN RODA
c/ de França • T. 74 03 04
- REST. EL RIBERAL DE MOLLO
T. 74 07 63
- REST. CAN PAIRO
Ctra. a França • T. 74 05 36
- EL SERRAT
T. 74 03 83

Rocabruna

- REST. CAN PLUJÀ
T. 74 10 64
- REST. CAN PO
T. 74 10 45

Sant Pau

- HOSTAL MIRALTER
P/ de Sant Pau, 1 • T. 74 72 80
- REST. CAN BARAL-LA
P/ Generalitat, 6 • T. 74 70 70

Setcases

- DANCING PUB
- HOSTAL-REST. CAN TIRANDA
c/Núria s/n • T. 13 60 52
- HOSTAL PASTUIRA
Vallter 2.000 • T. 13 06 43
- HOSTAL EL MOLÍ
c/ Jesús s/n
- RESTAURANT CAN JEPET
c/ Molló, 13. • T. 13 61 04
- HOSTAL LA CABANYA
c/ Font, 1 • T. 13 60 64 - 13 60 65
- HOSTAL MUSIQUES
Pl. Major, s/n
- HOSTAL-REST. LA COMA
Prat La Coma, s/n.
- HOSTAL TER
c/ Rech, 7.
- REST. LA TABERNETA
T. 13 60 50
- REST. EL PIRINEU
c/ Ull de Ter, s/n • T. 13 60 50
- VALLTER 2.000 SELF-SERVICE
T. 13 05 77

Tregurà

- FONDA RESTAURANT RIGÀ
T. 13 60 00
- Hostal El Serrat

Vilallonga

- REST. CAN MARCER
Ctra. de Camprodon, s/n
T. 74 04 19
- REST. PASTORET
Pl. Constitució, 9 • T. 74 03 19
- CAMPING CONCA DEL TER
T. 74 06 29

Altres poblacions

- LA TEULERIA
Ctra. de St. Joan, qm 15
T. 72 05 07 • Banquets
- St. Joan de les Abadesses
- RESTAURANT RAMA
Ctra. de St. Joan, qm 4
T. 70 25 00 • Ripoll

ESPECIALITATS

Entrepans

- Bell Lloc. Camprodon
- Bar Toni. Camprodon
- El Molí. Camprodon
- El Pabel. Camprodon
- El Zas. Camprodon
- La Parra. Camprodon
- La Tinaja. Camprodon
- El Caliu. Camprodon

Per emportar

- El Prat. Camprodon

Cafès i granjes

- El Molí. Camprodon
- El Casal Camprodoní. Camprodon
- El Mouse. Camprodon
- El Pabel. Camprodon
- Bar Siscu. Camprodon
- La Parra. Camprodon
- La Tinaja. Camprodon
- Bar Toni. Camprodon
- Bell Lloc. Camprodon
- El Zas. Camprodon
- El Caliu. Camprodon

Vermuts i tapes

- Bell Lloc. Camprodon
- El Pabel. Camprodon
- La Parra. Camprodon
- La Tinaja. Camprodon
- El Caliu. Camprodon
- Bar Toni. Camprodon

Bars musicals i discoteques

- Dancing Pub. Setcases
- Pub 2.000. Camprodon
- Antimoni. Camprodon- Llanars

- Petrès. Camprodon
- Mouse. Camprodon
- Limon i Menta. Camprodon
- Pink Panter. Camprodon

Festes i Banquets

- La Teuleria. Sant Joan

Peix i Marisc

- La Muralla. Camprodon
- La Rama. Sant Joan

Cuina Italiana

- Pizzeria Marechiaro. Llanars
- Pizzeria Da Giorgio. Camprodon
- Riberal de Molló. Molló

Cuina casolana i/o catalana

- Hípic Can Batlló. Abella
- Restaurnt Can Rosa. Abella
- Can Joanic. Beget
- Bell Lloc. Camprodon
- Hotel Güell. Camprodon
- Hotel de Camprodon. Camprodon
- Sayola. Camprodon
- Sant Roc. Camprodon
- Bac de Sant Pere. Camprodon
- Can Ganansi. Camprodon
- Can Xicoy. Camprodon
- Els Avets. Camprodon
- "La Hipica". Camprodon- Llanars
- La Muralla. Camprodon
- La Plaça. Camprodon
- Rest. Núria. Camprodon
- Font Rubí. Camprodon
- Les Planes. Espinavell
- Can Pei. La Roca
- El Grèvol. Llanars
- L'Escon. Llanars
- Can Caltxó. Molló
- Can François. Molló
- Fonda la Ginestera. Molló
- Can Rodà. Molló
- Riberal de Molló. Molló
- Can Pairó. Molló
- El Serrat. Molló
- Can Plujà. Rocabruna
- Can Po. Rocabruna
- Càmping Conca de Ter. Vilallonga
- Hostal Miralter. Sant Pau
- Can Baral-la. Sant Pau
- Can Tiranda. Setcases
- Can Jepet. Setcases
- La Cabanya. Setcases
- Vallter 2.000. Vallter
- Pastuira. Vallter
- El Molí. Setcases
- La Taberneta. Setcases
- El Pirineu. Setcases
- El Serrat. Tregurà
- Fonda Rigà. Tregurà
- Can Marcer. Vilallonga
- Pastoret. Vilallonga
- La Rama. Sant Joan
- La Teuleria. Sant Joan

- La millor cuina de la Vall
- Ambient familiar
- Es prega reservar taula

Final carretera Tregurà, altitud 1.480 m.
Tel. 740648 • 17869 TREGURÀ DE DALT

vallter 200

VALL DE CAMPRODON
PIRINEU DE GIRONA

ESTACIÓ, Tel. (972) 13 60 57 • 13 60 75
17869 **SETCASES**
Carrer Freixenet, 1 • Tel. ((72) 74 01 04
17867 **CAMPRODON** (Girona)

Mancomunitat Intermunicipal de la

VALL DE CAMPRODON

■ Telefons d'urgència					
■ BOMBERS	Tel. 085				
■ POLICIA	Tel. 74 02 33				
■ GUARDIA CIVIL	Tel. 74 06 12				
■ CONSULTORI MEDIC	Tel. 13 00 32				
■ METGE DE GUARDIA	Tel. 74 01 24				
■ CREU ROJA	Tel. 74 00 76				
■ TAXIS BERINO CAMPRODON	Tel. 74 10 57 Tel. 74 08 67				
■ TAXIS ROURA SANT PAU	Tel. 085				
■ RECTOR DE CAMPRODON	Tel. 74 02 33				
■ Els pobles de la Vall					
POBLES					
■ ABELLA ■ BEGET ■ CAMPRODON ■ ESPINAVELL ■ LA RAL ■ LA ROCA ■ LLANARS					
■ MOLLO ■ ROCABRUNA ■ SANT PAU ■ SETCASES ■ TRAGURÀ ■ VILALLONGA					
■ Els veïnats de la Vall					
VEINAT					
■ CAVALLERA ■ ESPINALBA ■ FAVERT ■ FEITUS ■ FREIXENET ■ LLEBRU					
MUNICIPI					
■ Camprdon ■ Llanars ■ Mollo ■ Llanars ■ Camprdon ■ Vilallonga					
■ TAXIS ROURA SANT PAU	Tel. 74 70 35				
■ RECTOR DE CAMPRODON	Tel. 74 01 36				
■ Els pobles de la Vall					
POBLES					
■ ABELLA ■ BEGET ■ CAMPRODON ■ ESPINAVELL ■ LA RAL ■ LA ROCA ■ LLANARS					
■ MOLLO ■ ROCABRUNA ■ SANT PAU ■ SETCASES ■ TRAGURÀ ■ VILALLONGA					
■ Els veïnats de la Vall					
VEINAT					
■ CAVALLERA ■ ESPINALBA ■ FAVERT ■ FEITUS ■ FREIXENET ■ LLEBRU					
MUNICIPI					
■ Camprdon ■ Llanars ■ Mollo ■ Llanars ■ Camprdon ■ Vilallonga					